OZVĚNA ZÁPADU
(ECHO OF THE WEST)

ZÁBAVNY :: TYDENNÍK

PUBLISHED WEEKLY

Vychází každou středu. Published Wednesday

Vydavatelé :: Publishers
ODVARKA BROTHERS, CLARKSON, NEB.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

Předplatné na rok $1.00 Subscription $1.00

Adresa jednoduše:
ODVARKA BROS., CLARKSON, NEBR.

Jak bylo by lze zameziti válkám.

Až nynější běsná válka evropská, jež nemá sobě rovné v dějinách, skončí, co bude následovati? Podobnou otázku klade si mnoho lidí, ale odpověď na ni lze těžko podati. Kdo také může předvídati budoucnost, která chová v sobě tolik překvapujících věcí? Že se hádá a činí se návrhy, co asi by bylo nejlepší, k jakým koncům válka Evropu dovede, a jaké poměry budou v jejím vleku, jest známo. Ve smyslu tom objevil se v jednom anglickém denníku návrh z péra H. S. Worthingtona, jenž hoden je přečtení a který obírá se dávno již uvažovanou myšlenkou.

Patriotické pocity, praví se v onom pojednání, zavinily války a pustošení již od nepaměti. Kdyby vzájemné obcování bývalo tak snadné na počátku lidské existence ku utvoření národnosti v dostatečném počtu tak jak jest nyní, jest dost možné, že celý svět by se nalézal dnes pod jediným vládním systémem; řeč a zákon byly by universálními, stejnými po všech obydlených regionech země a všude by zavládal svrchovaný klid a mír.

Světová nacionalisace není dnes praktická ani uskutečnitelná, ale přiblíženi se k onomu konečnému požadavku nalézá se v říši rozumování. Dnes máme pouze sedm velikých národů: Anglii, Spojené Státy Americké, Německo, Francii, Rusko, Čínu a Japonsko. Všechny ostatní existují jenom proto, že žárlivost velkých národů jim dovoluje existovati, jinak byly by již dávno pohlceny tím či oním — komu by se nejlépe hodily. Kdyby přátelským urovnáním menší státy byly připojeny k jedné nebo druhé ze sedmi velmocí, hlavní příčina k válkám a zhoubám zemským, kteráž v první řadě jest plemenná nenávist a lakotnou touhou po dodatečném území, byla by odstraněna a nějaké ty vražedné choutky, jež čas od času by vznikly, lehce mohly by býti obmezeny nebo potlačeny.

Rozdělení mohlo by býti učiněno dvěma způsoby čili na té nebo oné basi, totiž geografické nebo technologické. První jest přítomně hodně soumezná s druhou. Jelikož geografické poměry nemohou býti změněny a ježto plemenné rozdíly mohou býti po většině setřeny, geografická base byla by nejvíce logickou pro rozdělení.

Následující roztřídění, které by se příliš radikálně neodlišovalo od nynějších poměrů, jest navrhováno. Každá divise je určena dle svého převládajícího plémě nebo národnosti.

Evropa. — Byla by rozdělena ve tři divise. — Severní, Centrální a Jižní — v nichž nalézaly by se hlavní charaktery stávající, slovanský, teutonský a latinský.

Asijská pevnina. — Byla by rozdělena rovněž na tři divise — Severní, Centrální a Jižní čili slovanskou (Sibiř), mongolskou (Čína) a hindostanskou (Indie).

Ostrovní Asie. — Japonsko a Anglie by vlastnily vše.

Afrika byla by vlastněna Anglií a jižní Evropou; Jižní Amerika Anglií a centrální Evropou a Severní Amerika náležela by Spojeným Státům.

Detailní rozdělení bylo by asi následovní:

Anglie. — Odstoupila by Kanadu Spojeným Státům americkým avzala by si Jižní Ameriku mimo Brazilie. Převzala by celou Afriku východně od 28. stupně zeměpisné šířky, podrževši tak všechny nynější državy, zahrnující Madagaskar. V Asii podržela by všechny nynější državy a připojila by k nim Siam, francouzskou Indo Čínu, Malajský poloostrov a ostrov Sumatra. To by tvořilo Britskou říši, obsahující asi dvanáct milionů čtverečních mil a asi 155 milionů obyvatel mimo Indie a Sumatry, s kterýmižto zemími čítala by 450 milionů obyvatel. Rozdělení to nečinilo by velikého rozdílu od stávajících poměrů vyjma převzetí západní Jižní Ameriky, zahrnující malé státy oné pevniny vyjma Brazalie, za náhradu přepuštění Kanady.

Spojené Státy Americké. — Zahrnovaly by celou Severní Ameriku, Greenland, Velké Antilly a Havajské ostrovy a přepustily by Filipinské ostrovy Japonsku. Tato rozloha tvořila by oceány tvořenou republiku asi osmi milionů čtverečních mil a 130 milionů obyvatel, od Panamského průplavu k severní točně čili k Arktickému moři.

Spojené Státy severní Evropy — Zahrnovaly by Rusko tak jak nyní existuje, Norvéžsko a Švédsko. K tomu připojena by byla v Asii Sibiř, jakož i Persie a Afganistan; vše to pak by tvořilo Ruskou čili Slovenskou říši, rozkládající se asi na devíti milionech čtverečních mil a čítající asi 160 milionů obyvatel.

Spojené Státy centrální Evropy. —Zahrnovaly by Dánsko a Island, Holandsko, Německo, Rakousko, všechny Balkánské státy, evropské Turecko a Řecko. Byly by k nim připojeny v Asii celé Turecko a Arabie, rovněž Brazilie v Jižní Americe. Tvořily by Teutonskou říši čili Federaci zahrnující asi sedm milionů čtverečních mil a asi 175 milionů obyvatel. Všechny ostatní velmocíma, jak bylo již navrženo.

Spojené Státy Jižní Evropy. — Zahrnovaly by Francii, Španělsko, Italii, Portugalsko, Švýcary a Belgii v Evropě a celou Afriku, jež dosud nebyla přiřknuta Anglii, tvořící tak latinský národ čili Federaci rozkládající se na osmi milionech čtvrerečních mil a čítající asi 170 milion ůlidí.

Čína. — Čína by zůstala tak jak nyní jest, tvoříc Mongolský národ, čili republiku, zahrnující čtyři a půl milionů čtverečních mil a asi 400 milionů obyvatel.

Japonsko. — Japonsko by podrželo nynější země své a připojilo by k nim Filipíny, Papua (čili novou Guineu), Borneo, Javu, Celebry a přiléhající ostrovy severně od Australie. Tvořilo by Ostrovní či Malajskou říši čili Federaci, jež by měla asi dva miliony čtver. mil a 120 milionů obyvatel.

Tím způsobem vlastnilo by sedm velkých národů celý zemský povrch a nestávaly by žádné maličké státy, jež by mohl některý velký stát pohltiti. Tím odstraněna by byla příčina k národní žárlivosti. Žádné velmoci nebylo by dovoleno udržovati neodvislé lod'stvo nebo pobřežní či pohraniční pevnosti, ale každá by vlastnila nebo operovala obchodní lod'stvo velikosti kýžené. Námořní heptarchie čili sedmivláda skládala by se ze sedmi osob, jedné od každého národu, které by byly ustanoveny doživotně. Tato heptarchie by vlastnila celou námořní výpravu, již svět vlastní, která by mohla býti malá a nenákladná a držeti tak svrchovanost nebo panství na všech mořích. Ona by byla zároveň mezinárodním arbitračním soudem, který by vyrovnával všechny mezinárodní disputy nebo difference. Všem národům byla by zaručena stejná práva k panství námořnímu za účely obchodními. Žádný národ nepotřeboval by vydržovati větší armádu než jakou by potřeboval k potlačení domácích vzpour, kterých by však bylo málo.

V případě války dvou národů heptarchie mohla by blokovati všechny přístavy a dopravovati vojsko z ostatních války se nesúčastnivších velmocí, pakli že by to bylo nutno k zachování míru a vynucení poslušnosti ku svému výnosu pro nepřátelské velmoci.

Každý národ mohl by se ve skutečnosti sám vydržovati, to jest vlastnil by državy v takových krajích světa, jež by mu poskytly vše, aby ukojil své potřeby, takže každý byl by světem sám pro sebe a zaopatřoval by si prostředky k existenci. Každá říše nebo federace mohla by přijmouti vládu dle přání největšího státu svého, anebo zříditi takovou vládní formu, jež by se nejvíce zaudovala jejím členům. Všechny státy podržely by lokální samovládu, do které by centrální vláda, ať již by to byla monarchie nebo republika, nesměla zasahovati.

Některé z menších národů nepochybně by protestovaly, ale podobné rozdělení prospělo by všem. Kdyby jmenovaných sedm velmocí dohodlo se na tomto roztřídění nebo jiném, protest malých států neměl by následku. Náhrada mohla by býti poskytnuta velmocí, která by malý stát si přivlastňovala, tomuto dle spravedlnosti a správného jednání.

Jest ovšem pravdou, že celé sloupce mohly by býti napsány o detailech podobných plánu, jakým jest uvedený, o možnostech, o praktičnosti a nepraktičnosti jejich a jiná ještě rozdělení zemského povrchu mohla by býti navržena, která by byla ještě více žádoucnější a více by se blížila plemenným požadavkům. Ale rozdělení uvedené jest geografické a poskytuje tak dalece pokud možno každé ze stávajících velmocí dosavadní državy i to, co nejvíce by jí svědčilo. A bude se ještě mnoho uvažovati, než k nějakému výsledku dojde — jestliže vůbec dojde k nějakému v letech blízkých. Co vzdálená budoucnost přinese, těžko lze říci. To však jest přáním všech, aby nynější válka evropská byla válkou poslední.

Rusko po válce

Sáša Krapotkinova, dcera slavného ruského revolucionáře Petra Krapotkina, rodem knížete, které však se svého titulu odříká, píše v jednom americkém listu článek, v němž praví: "Celý svět má naději, že tato válka zasadí hroznou, snad smrtící ránu militarismu. Ale přece najdete mnohé lidi, v Evropě i v Americe, kteří mají o tom jisté obavy. Přáli by si, aby byl vykořeněn militarismus vůbec, a německý zvláště, poněvadž jest nejhorší, nejnebezpečnější a základem všeho ostatního, ale hned při tom jim vyvstává příznak, že jeden zanikne a druhý vyvstane. Po Německu bude svět ohrožovati —Rusko.

"Německý militarismus nebude poražen a zdrcen zemí jedinou, ale všemi, které se proti němu spojily. Však kdežto Francie a Anglie zasazují rány těžké a Belgie při své nepatrnosti bojuje nad očekávání skvěle, přece jen nejtěžší rána musí přijíti od Ruska. A zde je to všecko. Lidé si vzpomínají na to, co se dělo před půlstoletím. Tenkráte hlavní vojenskou zemí byla Francie. Němci ji porazili, ale v zápětí uchvátili žezlo militarismu sami. Nemohlo by se to nyní s obměnou opakovati?"

"Ubezpečuji, že nikoli. Od Rusů takový strach není. I kdyby bylo ruské vítězství úplné, Německo úplně potřeno a Rusové uchvátili všecku moc, nebojme se toho."

Za Ruskem vládním stojí tu ještě Rusko jiné, to Rusko, které nám představuje Tolstoj, Gorkij a četní jiní. Toto Rusko dosud mělo do vládních věcí velmi málo co mluviti. Ale dnes už jsou také poměry jiné. PrávěRusko autokratické, samovládné, každé volné hnutí potlačující není národně ruské, nýbrž pruské, ovládané pobaltickými Němci, kteří jsou Rusy jen dle jména z jejichž řad rekrutují se všichni vlivnější činovníci. Také všecky jejich vládní methody jsou od Prušáků vypůjčené, jak byrokratická nadutosť, tak všecko ponižování a podceňování lidu. Ale ti již mnoho moci pozbyli a ještě více pozbudou. Nemohu jíti do všech podrobností a rozbírati všecko podrobně, abych dokázala, že lidé ruší i cizinci, kteří národ náš důkladně znají, prostudovali jeho historii a geografii a zvláště duši lidu, nevěří, že by se kdy Rusko mohlo státi výbojnou militaristickou mocí."

"I ti, kdož se bojí ruského cara jako rozhodující moci na světě, mají mnoho sympatií k ruskému lidu, který jest dobrý a nikomu neublíží. Já chci se v tomto článku pokusiti o důkaz, že ruský lid nebude již tak odstrkován a ochoti vlády zbavován jako v minulosti, ale že bude čím dále tím více vlivu nabývati."

"Válka vyvolala v Rusku změny takové jako ve všech zemích súčastněných. Přestaly rázem strany a lid se usjednotil. Právě před válkou stavěly se v Petrohradě barikády a dělnictvo připravovalo revoluci. Sotva byla válka vypovězena, barikády zmizely a ti, kdož chtěli bojovati proti vládě, bojují nyní za ni v Polsku. Odkládají všecky osobní rozmíšky, aby napřed zasadili rozhodující ránu Němcům. Ale neníří na Německo-celé, nýbrž na německý militarismus, který je celému světu odporný a sousedům v Evropě nesnesitelný."

"Podaří-li se v této válce zabíti militarismus, bude z toho míti Německo prospěch největší. Nezapomínejme na slova německého socialního demokrata Bebla: "Za každou válkou, která v budoucnosti vznikne, číhá revoluce." Mnozí lidé tvrdí, že první revoluci bude míti Rusko. Já to nepředpovídám, ukáže to teprvé budoucnosť, ale tím myslím jenom revoluci násilnou. Spíše věřím, že v Rusku, stejně jako v Německu a všech zemích evropských, udají se obrovské převraty ve vládních formách ale ty nebudou prováděny násilnou revolucí, nýbrž vývojem a cestou ústavní."

"Rusko jest skutečně národem mírumilovným. Nyní zvláště se octlo na cestě velikých vnitřních změn a převratu a proto mu záleží na tom, aby mu v nich nebylo překáženo a aby mohlo svých sil v tomto směru používati. Má před sebou obrovskou práci, tisíce různých potřeb v zájmu svého pracujícího lidu. Ty barikády, které byly stavěny v Petrohradě v době, kdy tam konal před samým vypuknutím války návštěvu president Poincaré, jsou zajisté příznačné a svědčí o tom, že jest v zemi nepokoj, který byl potlačen na nějakou chvilku, ale nedá se potlačiti nadobro. Celý svět musel býti překvapen jednomyslností, s jakou petrohradské dělnictvo stávku zahájilo a s jakou zase se jí vzdalo a přispělo vládě v tomto těžkém zápasu, který v Rusku každý považuje za nevyhnutelný a o kterém jsou všichni přesvědčeni, že národ obrodí."

"Podivuhodno jest, jaké svobodě se od vypovězení války těší zemstva, hlavní to samosprávné sbory ruské, které jsou od vlády nezávislé. V ruce jejich výboru svěřena jest všecka péče dobročinná, na ně se musí i velkoknížata obraceti."

"S válkou projevila souhlas nejen duma, ale i všichni naši revolucionáři. I krajní levice jest přesvědčena, že byla nutna a že bylo Rusko nejen oprávněno, ale povinno zakročiti. A oni hlavně věří, že přinese Rusku obrození a všemu lidu rozšíření svobody. Nejstarší ruští revolucionáři a bývalí nihilisté mají týž náhled. Mnozí z nich litují, že sami nemohou se chopiti ručnice a na bojiště pospíšiti. Vladimír Burževy, známý celému světu tím, že odhalil pověstného špicla Azeva, žil dlouho ve vyhnanství, ale hned při vyhlášení války se do Ruska vrátil. V anglických "Timesech" psal, že "ta to válka přinese Rusku obrození. Jsem přesvědčen, že nebude následována rakcí a útiskem a že hned po ní Rusko vstoupí do řad národů svobodných a osvícených." Mnoho revolucionářů vrátilo se do Ruska a žijí tam volně, aniž by jich úřady pronásledovaly. Je to veliký pokrok, který slibuje zemi nejlepší politickou budoucnosť."

Nová Vlasť kalendář na rok 1915 posíláme kamkoliv vyplaceně za 50ct. Jest v něm velmi zajímavá četba.

KAŠEL,

zápal průdušek, zajíkavý kašel, bolavé hrdlo, chraptivost, modrý kašel a nastuzeniny jsou správně léčeny, kde

Severův Balsám pro plíce

jest užíván. Jest to velmi vhodná přípravka při vleklém zápalu průdušek, jak se přesvědčíte z dopisu, který nás nedávno došel:

"Jsem velmi spokojen se Severovým Balsámem pro plíce. Měl jsem zlý kašel a vleklý zápal průdušek a po vyzkoušení dvou lahví Severova Balsámu pro plíce, asi tak za dobu tří týdnů, kašel se ztratil a přestal jsem pamatovati na vázu. Chtěl jsem se zmínit. Prosím, hlaste to uveřejnili, aby i jiní dozvěděli se o dobrých účinech Severových léků."
Jan Balok, Page, N. Mex.

Cena 25 a 50 centů.

"Nejlepší lék chci něco proti kašli." Zeptejte se Vašeho Severův Balsám pro plíce a vyhnete se napodobením.

Na prodej v lékárnách. Kde nejsou k dostání, pošleme přímo po obdržení obnosu.

Máte již výtisk
Severova českého kalendáře na rok 1915?
Nemáte li ho snad dosud, dostaňte si ho od vašeho lékárníka, aneb pište přímo na

Při léčení kašle a nastuzení ve spojení s balsámem odporučujeme také
Severovy Tabletky proti nastuzeninám a chřipce.
Cena 25 centů.

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa

Stav Rakouska neutěšený.

Rakousko-Uherský velevyslanec ve Washingtonu dr. Konstantin Dumba prohlásil, že jeho říše nebude platiti 4½ procentní noty, jež mají býti splaceny 1. ledna, občanům zemí, s nimiž říše válčí. Ostatním noty vyplaceny budou musí však dokázati, že nikterak nezastupují oběany nepřátelské.

Na obzoru rakouském rýsují se už čáry strašného nepřítele — bankrot. Nedávno vláda vyhlásila válečnou půjčku $800,000,000, lid s penězi jí šel na pomoc, leč dosud nebylo sebráno padesát procent. Zaplaví-li Rus ještě větší kus říše Rakouské, vláda bude brzy bez finančních prostředků.

Nutno si připomenouti, že hned na počátku války dualní říše nebyla na tom dobře. Anexe Bosny-Herzegoviny, neustálá mobilisace, dvě balkánské války a srbská agitace jí ssály krev. R. 1912 a 1913 událo se tam více obchodních bankrotů než v předcházejících 10 let, dohromady. R. 1913 učinilo v Rakousku úpadek 1.728 firem a v Uhersku 787, což představuje sumu 80 milionů doll. Tři léta neustálé paniky, stálé klesání akcií a dluhopisů uvrhla říši v děsnou nejistotu a chudobu. Taková byla situace před válkou.

Není divu, že válečná půjčka setkala se s nezdarem. Vůbec vláda musila činiti silný nátlak na své poddané, aby nějaké peníze dostala. Lid je chudý — jen industriální kruhy, města, šlechta a římsko-katolická církev mohou jí pomoci. Sežene-li se všech $800,000,000, bude to jeden div přítomného krveprolití.

Ve znamení národní prohibice.

Mnozí mají za to, že Spojené Státy stojí dnes ve znamení národní prohibice, která dříve nebo později jistě se dostaví. Prohibisté soustředili v poslední době síly své v pokusu, prosaditi ve spolkovém kongresu návrh ústavního dodatku, aby v celé zemi bylo zapovězeno lihoviny vyráběti, prodávati do země, nebo je vyvážeti. Projde-li tento dodatek v kongresu, bude předložen jednotlivým státům Unie k odhlasování. Prohibisté doufají, jakmile otázka tato dostane se před voliče celé země, že dovedou již provésti zápas svůj za národní prohibici k úspěšnému konci.

Sotva se kongress opět po kratší přestávce sešel, objevil se návrh národní prohibice na pořadu. Prohibisté jsou jisti, že v obou domech kongresu bude návrh ten odhlasován potřebnou dvoutřetinovou většinou. Jejich důvěra v prosazení návrhu onoho jest podporována tou okolností, že dnes více jak tři čtvrtiny Spojených Států jsou více nebo méně prohibiční. Domácí voličové dovedou již vyvoditi dostatečný nátlak na své kongresníky aby hlasovali podle jejich přání ve prospěch prohibičního návrhu. A málokterý zástupce v kongresu má tolik odvahy, aby jednal proti vůli svých voličů, byl by s nimi nesouhlasil. A proto prohibisté se nestrachují, že neseženou dvě třetiny hlasů v kongresu pro svůj návrh.

Jakmile to se stane, přijde návrh k odhlasování jednotlivým státům. Každý stát prostřednictvím své zákonodárny projeví svůj souhlas nebo nesouhlas s návrhem. Má se za to, že prohibisté mají většinu státních zákonodáren v této zemi v rukou a tudíž přijetí prohibičního dodatku ke spolkové ústavě považuje se za zabezpečným.

Ať již jakkoliv, americký národ stojí před velikou otázkou, která zasluhuje náležitého uvážení. V americké prohibici, jakou dnes jest, nachází se více politiky než-li upřímné snahy o střídmost amerického národa. Mnozí drží se prohibičního hnutí jen proto, že jejich političtí protivníci zastávají v likerní otázce jinou stranu. Jinak žádnými prohibisty nejsou, aspoň pokud se zdrženlivosti od opojných nápojů týče. Takových falešných zastanců prohibice jest mezi prohibičníky velká část.

Avšak mezi prohibičnímu stoupenci jest i mnoho takových, kteří věří, že nejen lihoviny, ale i tabák a jiné věci měly by člověku býti zakázány. Jsou to lidé s tak zvanými puritánskými názory, u nichž jest hříchem nejen píti lihoviny, ale i kouřiti, nebo kousati tabák, tančiti a pod. A mnozí mají za to, že národní prohibice proti lihovinám nebude koncem onoho hnutí, nýbrž že ono bude pokračovati, a sice bude se usilovati o zákaz tabáku, tance a zkrátka v upravování života amerického lidu podle názorů dotyčných prohibičních fanatiků.

Možná, že až k těmto věcem dojde. Byl by to však stav docela nepřirozený a proto nemůže obstát na dlouho. Národní prohibice může přijít, zůstane tu možná i několik desítiletí, ale pak padne, poněvadž nemá zdravého, rozumného základu.

Celá čtyři století

byl ostrůvek San Salvador považován za ten kousek americké pevniny, k níž Kolumbus poprvé přistál v říjnu 1492, když křesťanstvu otevřel nový svět. Potom musil San Salvador ustoupiti jinému malému a ještě méně významnému ostrovu, neboť bylo dokázáno, že Kolumbus k San Salvadoru přistáti nemohl. Snad na tom mnoho nezáleží, ale illustruje to nejistotu fakt, jimž jsou děti učeny ve školách, neboť ve školních Historiích stále ještě San Salvador platí za ostrov, k němuž Kolumbus poprvé přistál. Mnohé z pochybných historek, vyprávěných ve školních knihách, jsou neškodnými mythy, některé z nich jsou popírány tak, že je skoro nemožno dopíditi se pravdy, a jiné jsou nesprávné v tom, že vnukají dětem nesprávné ponětí o národní historii.